

Portret van een exoot: Roodwangschildpad

De roodwangschildpad (*Trachemys scripta elegans*) is een zoetwaterschildpad die op veel plaatsen in Nederland voorkomt. De soort is als huisdier in grote getale ingevoerd in West-Europa. Volwassen dieren worden regelmatig door hun eigenaars in het wild uitgezet en blijken meerdere jaren te kunnen overleven. In verschillende provincies zijn ook waarnemingen van eiafzet in de vrije natuur bekend.

Vanwege potentiële bedreiging van de Europese flora en fauna is in 1997 een importverbod in de Europese Unie ingesteld.

Hoe herken je hem?

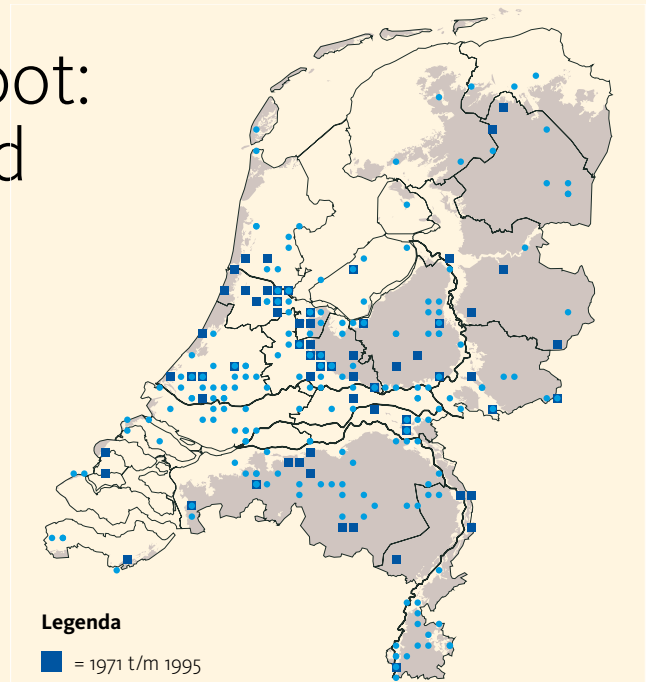
Het opvallendste kenmerk is het kleurpatroon van de kop en dan vooral de brede orangerode slaapstreep boven de trommelvliezen. Mannetjes blijven duidelijk kleiner (9-12 cm) dan de vrouwtjes (16-28 cm). Het rugschild van jonge dieren is helder groen van kleur en verkleurt naarmate zij groeien naar

donkergroen tot donkergrijs of bruin. De poten en de staart zijn donker olijfgroen met een gele streeptekening. Het buikschild is crème- of geelkleurig, vaak voorzien van een donkere vlek op ieder buikschild. Bij oude exemplaren van beide geslachten is een groot deel van het buikschild donker gekleurd, waardoor de vlekentekening moeilijk herkenbaar wordt. Volwassen mannetjes hebben verder opvallend verlengde nagels aan de voorpoten. De eieren van de roodwangschildpad lijken op die van de ringslang. Ze zijn ovaal, hebben een leerachtige schaal en zijn ongeveer 3 cm lang en 2 cm breed.

Verspreiding

De natuurlijke verspreiding van de roodwangschildpad beperkt zich tot grote delen van Noord- en Centraal Amerika. Tegenwoordig wordt de soort echter in grote delen van de wereld aangetroffen. Het gaat hierbij om uitgezette of ontsnapte huisdieren. De soort is sterk aan water gebonden en stelt niet veel eisen aan zijn leefomgeving. In Nederland wordt de soort aangetroffen in sloten, rivieren, kanalen, meren, vijvers en vennen. Bij zonnig weer verblijven roodwangschildpadden langdurig op boomstammen en andere uit het water stekende voorwerpen. Ze zijn dan goed zichtbaar en

Legenda

- = 1971 t/m 1995
- = 1996 t/m 2007

kunnen met behulp van een verrekijker meestal eenvoudig gedetermineerd worden. Bij benadering laten ze zich in het water vallen.

Probleem of aanwinst?

Ondanks dat eiafzet op meerdere locaties is vastgesteld, is van succesvolle voortplanting tot op heden geen sprake. Bewijzen dat roodwangschildpadden (ernstige)schade aan andere flora en fauna aanrichten zijn er in Nederland vooralsnog niet. Wel is bekend dat de soort amfibieën zoals de poelkikker kan prederen. Het is dus denkbaar dat de schildpadden kwetsbare populaties van bepaalde soorten lokaal kunnen schaden. Verder is bekend dat de soort competitief dominant is ten opzichte van de Europese moerasschildpad. Ze maken beter gebruik van de beschikbare voedselbronnen en zijn beter in het opeisen van geschikte zonplaatsen.

RAVON ontvangt graag waarnemingen van roodwangschildpadden en vooral ook vondsten van eieren. Als aanvullende informatie zouden wij graag vernemen hoeveel jaar de roodwangschildpadden al op een betreffende locatie worden waargenomen. De gegevens kunnen worden ingevoerd via telmee.nl of waarneming.nl

**Richard Struijk &
Kris Joosten**

